

חברת פינטק? מי נתן לך רישיון / עו"ד עדי מרכוס*

בספטמבר 2022 אישרה ועדת הכספים של הכנסת תקנות חדשות¹ המאפשרות לחברות המחזיקות ברישיון פינטק מארה"ב, מהאיחוד האירופאי או מבריטניה לפעול בארץ ללא הצורך בקבלת רישיון מקומי. הדבר מהווה פתח משמעותי, בעיקר לאור העיכוב והסחבת הקיימת בהשגת רישיונות למתן שירותים פיננסיים אשר הובילה לכך שחברות רבות ממתונות שנים בהליכים מול רשות שוק ההון הביטוח והחיסכון הישראלית ("הרשות") לצורך קבלת רישיון.

מהו רישיון נותן שירותים פיננסיים או רישיון פינטק? בעוד שרישיונות פינטק הפכו לשם הסקסי של השעה ועסקים רבים פועלים להשגתם, הרי שעסקים רבים אינם נדרשים לו לסוג השירותים שברצונם לספק והם נסחבים להליך מסובך ויקר בעקבות גל של "הייפ" והתלהבות אשר אינם בינם ובין צורך אמיתי כל קשר. בישראל, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים² קובע כי אלה הנותנים שירותים פיננסיים כגון שירותי אשראי, לרבות הנפקה של כרטיסי אשראי, שירותי סליקה, החלפת כספים או הנפקת המחאות, שירותי פיקדון, סחר במטבעות וירטואליים וכו', נדרשים ברישיון למתן שירותים פיננסיים בהתאם להיקף פעילותם. על מנת לקבל את הרישיון על החברה המבקשת להגיש בקשה לרשות בתוספת מגוון מסמכים וטפסים, לרבות כאלה המוכיחים קיום נהלים מסודרים בחברה לאבטחת מידע ולמניעת הלבנת הון, וכן להוכיח איתנות פיננסית ולהתחייב להחזקת הון עצמי מסוים להבטחת פעילות שוטפת. לאחר הגשת כלל המסמכים נדרשת הרשות להחליט בעניין מתן הבקשה תוך 70 יום - אולם בפועל, הרשות אינה עומדת בזמנים וחברות רבות נתקלו בסחבת משמעותית בבואם לקבל רישיונות כאמור (דבר שאף הוביל מספר חברות כאלה לפנות בנושא לבג"צ), לרבות דרישות חוזרות ושונוות למידע ומסמכים נוספים ועמידה בתנאים נוספים.

האפשרות לקבלת פטור באמצעות הצגת רישיון זר יכולה להוות אפשרות קוסמת לחברות מקומיות רבות. לעומת ההליכים בארץ, הליכי מתן הרישיונות בחו"ל הינם פעמים רבות פשוטים יותר, זריזים יותר ובעלי דרישות קלות יותר. בנוסף, בעוד שנכון לספטמבר 2022, רישיון מתן שירותים פיננסיים ישראלי לא בהכרח יאפשר לחברה לפעול מחוץ לגבולות מדינת ישראל, הרי שרישיון מארה"ב או מאירופה סביר להניח שיתקבל במספר טריטוריות גדול יותר (לעיתים תוך צורך בקבלת פטורים או ביצוע התאמות מסוימות) ויאפשר לחברה לפעול במספר שווקים במקביל. מנגד, יש לזכור כי ההליכים מחוץ לישראל עשויים להיות יקרים מהליכים בישראל ושונים בין טריטוריה לטריטוריה, וכי הפטור הקיים כיום בישראל הינו עד לשנת 2024 ולא ברור אם לאחר מועד זה תמשיך הרשות לאפשר לחברות לפעול על פי הרישיונות הזרים או תדרוש מהם להשיג במקביל גם רישיונות מקומיים.

כך, על כל חברה השוקלת קבלת רישיון לשירותים פיננסיים להתייעץ ולבחון היטב האם סוג השירותים הניתנים על ידה נדרש לרישיון, מה היקף הרישיון הנדרש, האם שווה לה להגיש רישיון בישראל או בחו"ל וככול שנדרש לה רישיון בחו"ל – איזו טריטוריה תעניק לה את היתרונות היחסיים הגבוהים ביותר. בנוסף, חשוב מאוד להיות מלווה במשרד עורכי דין בעל הבנה לא רק של רגולציה ישראלית אלא משרד המהווה גם מומחה רגולציה אירופאי, או בטריטוריה אחרת בה מוצא הרישיון.

* עו"ד עדי מרכוס. הינה עורכת דין במשרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) המתמקדת במשפט מסחרי ודיני חברות, זכויות יוצרים, דיני תקשורת ואומנים ועסקאות בינלאומיות. עו"ד מרכוס הינה בוגרת הפקולטה למשפטים ובעלת תואר שני בתקשורת באוניברסיטת תל אביב ותואר שני במנהל עסקים בינלאומי מאוניברסיטת בר אילן. היא התמחתה במשרד המשפטי אצל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה בתחום הדין האזרחי וזכויות היוצרים, לאחר מכן עבדה כ-18 חודש במשרד שלמה כהן בתחום הקניין הרוחני, כ-11 שנה במחלקה המשפטית בגוף התקשורת "רשת נגה בע"מ" (ערוץ 2 של הטלוויזיה), כאשר תפקידה האחרון בטרם מייזוג החברה עם ערוץ 10, כראש תחום במחלקה המשפטית ולאחר כן, טרם הצטרפותה למשרד, כיועצת המשפטית הפנימית של קנלר ייצוג אמנים, בכל נושא היעוץ המשפטי של אמנים ואנשי תרבות, בין בישראל ובין במישור הבינלאומי. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

¹ https://fs.knesset.gov.il/24/SecondaryLaw/24_scl_r_769203.pdf

² חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו-2016.

Fintech Company? Who granted you a license? /Adi Marcus, Adv* .

In September 2022, the Finance Committee of the Knesset approved new regulation¹ that allow companies holding fintech licenses from the United States of America, the European Union, or the United Kingdom to operate in Israel without a local license. This presents a significant avenue for companies, especially in light of the well known delays and procrastination in obtaining licenses to provide financial services in Israel, which has led to companies having to wait years in pending proceedings before the Israeli Insurance and Savings Capital Market Authority in order to obtain such a license.

What is a Financial Services Provider License (or a fintech license)? While fintech licenses have become the hot topic of the hour leading many businesses and companies to seek them out, many businesses do not actually require them for the type of services they wish to provide and are simply dragged into a complicated and expensive procedure following a "hype" and enthusiasm that has no connection with any real need or requirement. In Israel, the Financial Services Supervision Law² states that those who provide financial services such as credit services, including issuing credit cards, clearing services, exchanging money or issuing checks, deposit services, trading in virtual currencies, etc., are required to have a license to provide such services, the extent of such is determined based on the scope of their activity. In order to receive the license, the applicant must submit an application to the Authority accompanied by a variety of documents and forms, including those that prove the existence of organized procedures in the company for data security and the prevention of money laundering, as well as to prove financial stability and commit to holding a certain amount of equity to ensure ongoing operations. After submitting all documents, the Authority is required to decide on granting the application within 70 days - however, in practice, such deadlines are far from being met (which led a number of such companies to address the matter to the Israeli High Court of Justice), including by various repeated motions for information and additional documents and new requirements for compliance with additional conditions.

The possibility of obtaining an exemption by presenting a foreign license can be an advantageous option for many local companies. Compared to the procedures in Israel, the procedures for granting licenses abroad are often simpler, faster and have easier requirements. In addition, while as of September 2022, an Israeli financial services license will not necessarily allow a company to operate outside the borders of the State of Israel, a license from the United States of America or from Europe is likely to be accepted in a larger number of territories (sometimes with the need to obtain exemptions or make certain adjustments) and will allow the company to operate in several markets at the same time. It should be remembered, though, that the procedures outside Israel may be more expensive than in Israel and differ from territory to territory, and that the exemption that currently exists in Israel is only valid until 2024, after which it is unclear whether the Authority will continue to allow companies to operate under foreign licenses or require them to obtain a local licenses.

Thus, every company considering obtaining a license for financial services should consult and review carefully whether the type of services it provides requires a license, what is the scope of the required license, whether it is worth applying for a license in Israel or abroad, and if a license abroad is indeed required - which territory will grant it the highest relative advantages. In addition, it is very important to be accompanied by a law firm which specializes not only in Israeli regulation, but a firm that also has European regulation expertise, or similar experience in any other territory where the license is sought.

*Adi Marcus, Adv. is an attorney in the office of Afik & Co. (www.afiklaw.com) who focuses primarily on commercial and corporate law, copyrights, media law and international transactions. Advocate Marcus holds a major in law, an M.A in communication from Tel Aviv University and an international MBA from Bar Ilan University. She completed her internship at the Ministry of justice under the Deputy Attorney General focusing civil law and copyright law, then worked for about 18 months in the office of Shlomo Cohen in the field of intellectual property, about 11 years in the legal department of the communications network "Noga Network" (Channel 2 of TV), with her last position before the company merged with Channel 10, was head of department in the legal department and then, before joining the firm, as Kneller Artists Representation's internal legal advisor, representing in all matters of legal advice to artists and cultural figures, both in Israel and internationally. Nothing herein should be treated as a legal advice and all issues must be reviewed on a case-by-case basis. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com.

¹ https://fs.knesset.gov.il/24/SecondaryLaw/24_scl_r_769203.pdf

² Financial Services Supervision Law, (Regulated financial services) - 2016